

GAZETA TRAI

Cluj

2 ex.

574 Biblioteca Universităţii

Redacția și Administrația
PIAȚA LIBERTĂȚII BRĂȘOV.
Telefon 226
Abonament anual 360 lei
Pentru străinătate 800 lei
Anunțuri, reclame, după tarife

Fondată la 1838 de George Barițiu

Apare de trei ori pe săptămână

Fără o presă națională cinstită și democratică, un popor nu va da niciodată măsura însușirilor lui culturale și politice. [E] ca și cum ar grai prin gura streinului.

Harpagonul dela finanțe.

Cunoașteți pe eroul nemuritorului Molière, tipul avarului din toate țările și din toate timpurile. În patima lui nebună pentru aur, își tiranizează copiii silindu-i să încheie căsătorii nefirești; trage mâncarea dela servitori; scotocește prin buzunarele oamenilor cari se abat pela casa lui, de teama să nu fie furat; și în sfârșit, durerea îi tulbură echilibrul minții, când crede că i s'a furat comoara. Covârșitoarea iubire de bani, a ucis într'insul toate sentimentele frumoase și naturale, făcându-l un monstru moral.

Vă înșeleți însă dacă credeți că ceea ce face Harpagon este întotdeauna economie, că din toate măsurile, pe cari le ia, ar trage numai folos. Nu. Economia se întemeiază pe calcul, pe clara prevedere a unei minți sănătoase, nerobită patimilor bolnave. Harpagon, suflet abnormal, nu calculează. El face economii de câteva zeci de lei la nutrețul cailor, dar în schimb pierde sute la prețul acestora. Poporul român, cu admirabila sa putere de observație, și-a rezumat experiența îndelungată cu privire la nebunia sgârșitilor, într'un proverb de un luminos contrast: *scump la târșe și ieftin la fâind*. Cu alte cuvinte, avarul vrea să facă economii, dar le face deandossele.

Țara noastră are și ea un Harpagon la ministerul de fi-

nanțe, cu atât mai primejdios, cu cât de doi ani tiranizează un popor întreg, reușind să-i paralizeze aparatul vieții de stat, creiat cu atâtă trudă.

Urmăriți-l pe acest om cu barba încălțită, în activitatea lui nefastă și veți vedea că, din nenorocire, n'am exagerat deloc.

Ministrul nostru de finanțe face ca să luăm un exemplu, economii de câteva zeci sau sute de milioane la personalul C. F. R. Și cari sunt consecințele? Toate elementele bune pleacă dela căile ferate, rămânând bătrânii, cari așteaptă pensionarea, apoi personalul pregătit în pripă, lipsit și acesta de dragostea de muncă: dimis din slujbă, în definitiv ce ar pierde? Un salariu mizerabil, care se găsește oriunde?

Și cunoaștem cu toții rezultatul: deraieri, ciocniri, delapidări, lurturi, cari împreună fac cel puțin de zece ori cât economiile.

Aceeaș e situația la finanțe, în școală, în justiție și în toate administrațiile statului. Pretutindeni economiile se răzbuună prin pagube înzecite. Criza, prin care trece astăzi învățământul românesc, bunăoară, poate fi fatală pentru neamul nostru. Dar ce pasă ministrului de finanțe? Ca și Harpagon, și el se pricepe la un singur lucru: să nu dea banii din mână.

Cine defaimă țara în străinătate

— Șobolanii prinși în cursă. —

În ședința de Joi a Camerei deputații țărăniști d-l Madgearu a demascat complet politica falsă a liberalilor, arătându-o în toată golățata perfidiei și apucăturilor criminale de cari e capabilă. Prin destăinuirile d-sale, d-l Madgearu a tras o dureroasă, dar meritată, palmă mutrei perfide de pe care a smuls masca.

Iată cum s'a petrecut cazul: Câteva zile mai înainte apăruse în ziarul „Universul” o scrisoare semnată „Un inginer român”, care spunea că având să trateze la Paris o afacere cu directorul unei bănci, acesta i-a refuzat cererea, punându-i înainte o broșură scrisă în franceză și emanată dela o mare Bancă din București. În această broșură se critica în cel mai aspru mod situația țării românești și politica pe care această țară o face în toate direcțiile.

Scrisoarea „Universului” a umplut de indignare inimile liberale, deținătoare ale monopolului naționalismului român. Oficiosul guvernului striga în gura mare și ceruse în repetate rânduri slăpănilor săi să descope pe autorul broșurei și să-i aplice pedeapsa pe care o merită un calomniator și trădător de țară. În Cameră, într-o ședință anterioară celei de care e vorba, deputatul liberal d-l

Măndrescu ceruse la fel guvernului sancțiuni împotriva calomniatorului trădător, dând și d-sa ca și „Viitorul” să se înțeleagă că autorul broșurei calomniatoare trebuie căutat în rândurile opoziției.

În ședința de Joi a Camerei s'a făcut lumină. D-l deputat Madgearu apare la tribună și într'o interpelare adresată primului ministru citește dintr'o broșură scrisă în franceză — broșura cuprindea un raport anexat la bilanțul unei Bănci din București — mai multe pagini, cari corespundeau perfect cu calomniile din broșura de care vorbea „Inginerul român” în scrisoarea sa din „Universul”.

Efectul a fost de nedescris. Deputații din majoritate au izbucnit în stăgăte de indignare, cerând să se spună numele acelei ticăloase Bănci, care calomnia țara în cel mai criminal mod, iar „Viitorul” cerea atunci proaspăt din teasc cerea pedepsirea autorilor broșurei.

Liniștit d-l Madgearu arată atunci broșura, cerând dlui prim-ministru pedepsirea autorilor ei. Era... bilanțul Băncii Românești din 1921, iar raportul anexat cuprindea între alte iscălituri pe cea a dlui *Vintilă Brătianu* și a dlui *Duca*.

A marca să descriem efectul acestui moment ar însemna să ne facem mai caraghioși decât dl ministru al finanțelor în răspunsul pe care s'a încercat să-l dea.

Comentariul e scurt: Atunci când liberalii voiau să răstoarne guvernul Averescu — de atunci datează broșura — ca să pună ei mâna pe putere, le era permis „patrioticul act” de-a calomnia și defăima țara în străinătate. (Broșura a fost tipărită și împărțită mai multor instituții financiare din străinătate). A critica însă azi pe acei calomniatori și defăimători de țară — însemnează a fi trădător. Actualul guvern vede numai trădătorii și trădare în toți și tot ce nu-i liberal în țara românească.

Concepția de altfel poate să corăspundă cu felul de-a vedea și-a judeca al acelor cari prin defăimarea țării în fața streinilor, adică prin distrugerea prestigiului ei, și au croit calea spre putere, iar prin hoția de urne au asigurat rămânerea la cârmă țării a calomniatorilor ei.

Între, multe din ele pretinzând a rămâne definitive prin sancționarea lor de către Comitetul agrar.

În astfel de împrejurări consider că ar fi de prisos să mai insist pentru curmarea fără-delegilor, pentru punerea la cale de anchete, pentru a mi se pune la dispoziție dosare și așa mai departe. Recurg la dreptul ce-mi mai rămâne și în consecință, am onoare a vă aduce la cunoștință, că-mi transform comunicările dela 1 Noembrie 1923 într'o interpelare și rog a-mi fixa un termen pentru a o desvolta în baza datelor și a devizelor de care dispun, chiar și în lipsa dosarelor oficiale.

Camera belgiană a respins cu 95 voturi contra 79 convenia economică dintre Belgia și Franța. Din această cauză șeful guvernului belgian Theunis a înmănat regelui demisia cabinetului.

Ziarul „Presa” de sub direcția d-lor C. Mille și E. D. Fagure anunță în nrul ce ne sosește că-și sistează apariția din lipsă de mijloace. În avizul în care directorii aduc la cunoștința publică dispariția ziarului, se spune între altele:

„De insuccesul nostru material, nu vom acuza pe nimeni căci ne dăm seama că trecem

prin timpuri vitrege pentru presa română și că în nici un domeniu al producției condițiunile economice nu sunt mai grele și mai mare nepăsarea celor în drept și în puțința de a le ameliora”.

Regretăm sincer dispariția acestui mare cotidian.

Protestul

în contra atentatului care s'a încercat împotriva Brașovului prin rularea fatmă-sului film Obscen în sala Teatrului Național (Apollo), a cărui scenă trebuie să răsfângă în toată curădenia lui sufletul Brașovului, a mai fost semnat dr următorii cetățeni:

Dr. C. Moga, avocat, Ioan Baboie prof., Dr. Sim. Turtea prof., Nicolae Grădinar funcționar, O. Purcărea funcționar, C. Neguș prof., L. Stinghe prof., Ioan Scurtu, Dr. V. Conis, E. Ursu prof., F. Brechner funcționar, G. Presmeara prof., Dumitru Orghidan comerciant, Dragoș Navre prof., Ion Ghighi-nișă funcționar, Ioan Pricu director, Maria Dobre prof., G. Furnică funcț., Victor Brăncuș, D. G. Teodorescu prof.

Dumitru Marcea institutor, Romulus Dogariu funcționar, Ioan Chiroiu funcționar, Nicolae Baboie șef de atelier, Todor Bureș, Vasile Coliban, Ioan Lupan, Vasile Turbure, Gheorghe Mic, Gheorghe Bureșta funcționar, Dumitru Stinghe, Ioan R. Muntean, Gheorghe Morar, Constantin Orghidan, D. Ghimbășan, Ioan Zărnovean, N. Grădinar, N. Ardelean, Vasile Ursoiu, Vasile Singhe, Ștefan Frigător, Vasile Vill, Mihai Chiș, Ioan Stinghe, Nicolae Coliban.

Ștefan Popovici director, Radu Pricu director, N. Stoicovici director, institutorii: G. Boeriu, Viorela Popovici, Oct. Literat, O. t. Popovici, A. Lupan, P. Pop, Clemansa Dimitriu, D. Dogariu, M. Anghelescu, Ioan Suci, E. Baboie, M. Micudă, M. Lupan, M. Pricu.

— Continuarea semnăturilor în numărul viitor.

Devastările pădurilor și abuzurile agrare în Bihor

Interpelarea deputatului dr. D. Lascu.

Imposul nostru deputat dr. D. Lascu a făcut în ședința de Joi a camerei următoarea comunicare:

Într'o comunicare dela 1 Noembrie 1923 arătam d-lui ministru și domeniilor și agriculturii că devastările de păduri din județul Bihor vor provoca un adevărat dezastru, nu numai pentru acel ținut, ci pentru economia națională a țării întregi. Am cerut să mi se pună la dispoziție neîntârziat dosarele aprobărilor de exploatare de păduri pe teritoriul județului Bihor. Până atunci, înveș, am cerut oprirea imediată a tăierii pădurilor.

În aceeaș comunicare am adus la cunoștința parlamentului și unele abuzuri în legătură cu aplicarea reformei agrare, săvârșite în zona de frontieră a județelor: Arad, Bihor și Satu Mare, unde imense terenuri au fost sustrate în favorul unor criminali speculanți, cari astăzi vând țărănilor pământul cu câștig de cel puțin 6 000 la sută, iar țărănilor români este lăsat în cea mai ticăloasă situație. Am cerut să mi se pună la dispoziție dosarele contractelor de arendare încheiate de către Casa centrală,

cu aceste societăți, de asemenea dosarele latfundurilor sustrate dela expropriere; am cerut ca dl ministru de resort să cunoscă la constituirea unei comisii parlamentare pentru anchetarea și constatarea abuzurilor; am cerut, în fine, ca până la desăvârșirea anchetei, dl ministru să ordone imediată repunere în posesiune a țărănilor deposedați căci s-au petrecut lucrări revoltătoare: *terenuri ce erau de ani de zile în posesiunea țărănilor, terenuri semănate de dânșii au fost luate cu cea mai cinică sfidare a dispozițiilor precise ale legii cu forța dela țărani și date pe mâna speculanților și a streinilor*. De atunci, dela 1 Noembrie trecut, și până acum, nu numai că dl ministru sau dl director general al Casei centrale, actualmente subsecretar de stat, nu au crezut de cuviință să răspundă măcar, după cum sunt obligați în virtutea regulamentului Camerei; nu numai că nu am primit dosarele cerute deși le-am solicitat prin biroul Camerei, în mai multe rânduri; nu numai că nu s'a luat nici o măsură pentru încetarea vandalismelor, dar acestea decurg în-

Alegerea dela Romanai

La Romanai a devenit vacant un loc de deputat. Alegerea s'a fixat pe ziua de 23 Martie a. c.

Partidul național român a fixat candidatura d-lui Gh. Mironescu fost ministru al instrucțiunii publice și actualmente decan al facultății de drept din București.

Averescanii candidează pe d-l O. Goga. În vederea acestei candidaturi liberalii nu vor opune contracandidat. În schimb însă gruparea partidului poporului de sub șefia d-lui Argetoianu va fixa candidatura unui argetoianist. Partizanii d-lui Argetoianu au și depus la tribunal semnul aparținând partidului averescan.

De aici mare tulburare în tabăra d-lui Goga. Se spune că amicii d-sale vor aduce chestiunea în judecata comisiei speciale de pe lângă ministerul de justiție.

Alegerea din 23 Martie promite deci a fi foarte interesantă.

Rebelii americani au suferit, după un comunicat al departamentului de războiu, o grea înfrângere.

Reînființarea istoricului județ al „Severinului”

Moțiunea unei adunări populare

Caransebeș. Duminecă dimineața s'a ținut în sala publică a primăriei de aci o adunare populară în vederea demersurilor ce vor trebui făcute pe lângă guvern pentru a-l determina să reînființeze, cu prilejul viitoarei reforme administrative, vechiul județ „al Severinului” cu reședința la Caransebeș.

Au luat parte la adunare numeroși poporeni din jurul acestui oraș. Inițiatorii mișcării sunt deputații liberali dr. **Cornel Corneanu**, **lancu Conclatu**, **primarul Caransebeșului** și **prim-pretorul plășei respective**.

După cuvântările roșite de inițiatori s'a votat următoarea moțiune:

Cetățenii orașului și plășei Caransebeș cum și cei din comunele limitrofe aparținând plășilor Timiș și Reșița Montană, întruniți la 24 Februarie 1924 în mare adunare populară la Caransebeș, roagă onoratul guvern al țării, ca prin proiectul noului arondări a județelor ce urmează a se face, să reînființeze vechiul și istoricului județ al Severinului cu capitala în Caransebeș, desființând la 1881 de parlamentul unguresc cu intențiunea vădită de a zdrobi națiunea română.

Prin reînființarea acestui județ rotunjit cu comunele limitrofe din plășile Reșița și Timiș, se săvârșește un act de dreptate națională, redând azi, în România întregită, poporul de pe aceste meleaguri, leagănul zămisirii neamului românesc, drepturile sale istorice, răpite părinților noștri, vitejilor grăniceri de ieri.

Adunarea își exprimă credința nestrămutată că onoratul guvern va îndeplini fără șovăire această justă și legitimă dorință și cerere a întregului popor din vechea graniță, cel dintâi ținut de dincoace de munți, care, în adunarea dela 25 Octomvrie 1918, ținută tot în această sală a hotărât necondiționată alipire la Țara-mamă, cu care formase, veacuri de-a rândul, un corp național: Banatul Severinului.

C.

Reuniunea de cântări, Brașov Convocare

Prin aceasta convocăm pe onor. membri activi și sprijinitori ai „Reuniunii de gimnastică și cântări” la adunarea generală, care va avea loc **Sâmbătă în 8 Martie la orele 6 seara în aula liceului „Andrei Șaguna”** cu următoarea ordine de zi:

1. Deschiderea adunării.
2. Raportul comitetului.
3. Raportul de casă.
4. Raportul arhivarului.
5. Alegerea noului comitet.
6. Propuneri.

Brașov, 27 Febr. 1924.

N. Oancea, I. Pricu, secretar. v.-președinte. Lămuriri.

Stând în ajunul adunării generale a Reuniunii de cântări, la care au drept de vot numai membrii înscrși, toate sllm. persoane cari doresc să facă parte din membrii reuniunii: doamne, d-soare și domni, sunt invitate a se înscrie ca membrii activi sau sprijinitori până în seara adunării generale. Inscririle se pot face zilnic la d-nii: director regional D. Frâncu, colonel I. Bădescu, director dr. I. Brediceanu și avocat dr. I. Hozan, precum și Sâmbătă seara în 8 Martie înaintea deschiderii adunării generale.

Cu acest prilej ținem să dăm următoarele lămuriri: Membrii activi ai R-nei sunt în sensul statutelor Reuniunii, coriștii, adică acele persoane cu cunoștințe de nota și cu voce, cari se obligă a lua parte regulat la repetițiile săptămânale, cari vor fi fixate săptămânal la o oră fixă de noul comitet, în înțelegere cu dirigentul și cu coriștii.

Membrii sprijinitori sau ajutători ai R sunt acele persoane, cari nu pot sau nu doresc să ia parte la repetiții, dar doresc să dea concursul lor

material Reuniunii, având la adunări aceleași drepturi ca și membrii coriștii și beneficiind de favoruri la concertele, excursiunile, convenirile și turneurile pe cari reuniunea le va aranja.

Taxele de membru se va fixa de noul comitet într-o adunare generală extraordinară epropiată, în care se vor modifica unele dispoziții ale vechilor statute, cari nu mai corespund împrejurărilor de astăzi.

Știri politice și economice din Rusia

Un avertisment dat Franței. — Un apel al lui Trozki — Noule monede rusești.

În ajunul tratativelor ruso-române, cari vor începe la 9 Martie în Viena, este semnificativă atitudinea ostilă a presei bolșeviste ruse în chestia Basarabiei. Cunoscutul șef bolșevist Steklow publică în organul oficial „Isvestia” un vehement articol, în care avertizează Franța să nu ratifice cumva hotărârea conferenței ambasadorilor în chestia apărării Basarabiei la România, deoarece „nu poate fi vorba niciodată de-o cedare a Basarabiei către România. Rusia nu va restitui României nici tezaurul român, fiindcă România a confiscat în mod ilegal o cantitate atât de mare din proprietatea statului rus, încât ea mai e încă dotoare Rusiei sovietice. Ratificarea de către Franța a furtului comis asupra Basarabiei — zice Steklow — ar însemna acum în ajunul tratativelor franco-ruse cea mai mare lipsă de tact, deschiderea rănilor vechi și o eșire provocatoare la adresa Uniunii republicilor sovietice”.

Cu prilejul aniversării a 6-a a înființării armatei roșii, Trozki, care se găsește în sudul Caucazului unde-și caută de sănătate, a publicat în toate ziarele rusești un articol, în care invită poporul să muncească cu zor pentru refacerea industriei, căci puterea armatei se bazează în-deosebi acum pe rezultatele ce se vor realiza pe terenul aviației și a chimiei.

În Moscova au fost puse în circulație cu ziua de 25 Febr. noule monede rusești de argint și aramă. Toate monedele poartă inscripția: „Uniți-vă proletarii ai tuturor țărilor”.

Noul regim al chirriilor

O declarația a d-lui Iuliu Maniu.

În legătură cu fixarea noului regim al închirierii d-lui Iuliu Maniu, fiind întrebat de un redactor al „Aurorii” care este punctul de vedere al Partidului național, a declarat că proiectul de lege prezentat de d-nul dr. Lupu sub guvernul Vaida, avea asentimentul întregului cabinet — deci era și proiectul Partidului național.

Relevându-i-se apoi modul cum guvernul actual încearcă prin proiectul său să „armonizeze” relațiile dintre proprietari și chiriași, d-l Iuliu Maniu, a spus că o asemenea lege va fi un dezastru pentru Românii din orașele Transilvaniei, cari în majoritatea lor sunt chiriași.

„Legea va provoca un exod al Românilor din orașele Ardealului” — a încheiat d-l Iuliu Maniu.

Convocare

Clubul athletic „Coița” Brașov invită pe toți membrii săi să ia parte la adunarea generală, care se va ține în ziua de Sâmbătă 8 Martie orele 4 p. m. în una din sălile școlii de sub-ofițeri din loc.

La ordinea zilei

- 1) Deschiderea adunării.
- 2) Raportul comitetului a activității clubului.
- 3) Darea de seamă a casierului asupra gestiunii anului 1923.
- 4) Raportul d-ilor censori și cererea de absolvire a vechiului comitet.
- 5) Alegerea noului comitei în conformitate cu statutele.
- 6) Ratificarea alegerii noilor membrii de onoare.
- 7) Diverse propuneri.

Brașov, 29 Februarie 1924.

Președinte:

Dr. Torquinius Prișcu

Secretar:

Stefan Navrea

Contractele se vor prelungea pe 3 ani

În consiliul de miniștri ținut alături, ministrul de justiție Gh. Gh. Mărzescu a expus principiile noiei legi a chirriilor, cari au fost aprobate de membrii guvernului. În linii generale proiectul conține următoarele dispozițiuni:

1) Contractele de închiriere, pentru locuințe, se vor prelungea până la 23 Aprilie 1927.

2) Chiriașii se împart în trei categorii și anume:

a) Funcționari, pensionari și în general, toți acei cu venituri, cari nu depășesc însă, 60 mii lei anual, vor plăti de 4 ori chiria dela 1916.

b) Chiriașii cu venituri anuale între 60 și 120 mii lei, vor plăti dela 4 ori chiria din 1916, până la 12 ori această chirie.

c) Chiriașii cu venituri anuale dela 120 mii lei în sus vor plăti o chirie care va reprezenta dela 12 ori chiria din 1916 până la de 25 ori această chirie.

3) Cuantumul chiriei va fi stabilit de justiție.

4) Prăvăliile rămân la libera tranzație.

5. În primul an dela punerea în vigoare a legii nimeni nu poate fi evacuat.

Societatea de muzică „Armonia”

Convocare.

Societatea de muzică „Armonia” din Brașov, în conformitate cu § 9 din statute își va ține

Adunarea generală ordinară

în ziua de 9 Martie st. n. 1924 la ora 10 m. p. (Duminecă) în localul Societății (Școala de stat, Grădina de copii, din Piața Prundului) la care invită pe toți membrii societății.

Ordinea de zi:

1. Raportul general.
2. Raportul cassierului.
3. Raportul comisiei examinătoare.
4. Dimisia și alegerea noului comitet.
5. Diverse propuneri.

2-3

Revista revistelor

„Viața Românească” Anul XVI. Nr. 1.
„Gândirea” Anul III. Nr. 11.
„Adevărul Literar” Anul V. Nr. 168.

Interesanta revistă leșină a pășit cu acest număr, pragul celui al XVI-lea an de frumoasă și bogată activitate culturală, cerându-și cu mari și grele sacrificii materiale, dreptul la o viață trinitică.

Numărul I din acest an îi deschide o frumoasă schiță datorită d-lui M. Sadoveanu. Scrie cu acea desăvârșită măiestrie de stil proprie autorului, schița aduce pe nesimțite parfumul misterios al trecutului străbunat.

D-l C. Stere își urmează b-n documentatul studiu asupra cauzelor și perspectivelor revoluției ruse, pe care ne rezervăm a-l recenza când va fi terminat.

Găsim o delicioasă năvelă datorită d-lui Jean Bart, cunoscutul și apreciatul nostru povestitor ce nu-și desminte nici odată talentul. Pe lângă nefetrecutele descripții din Delta donăreană găsim în năvela „Rătăcind prin Delta” o destul de interesantă problemă sufletească.

D-l Mihail Ralea își termină articolul „Problema Inconșiențului”, trăgând concluzii prea simplitiste față cu savanta expunere făcută în trei numere anterioare.

Frumoase versuri, iscalite de

d-nul Demostene Botez și d-na Sabina Paulin-Georgescu.

Remarcăm bine intenționatele observațiuni ale d-lui P. Andrei și o amărcă cronică socială de actualitate, datorită d-lui Mihail Ralea, „Miscellanee” cu vesnic interesante probleme la ordinea zilei.

O justă critică adusă traducerii făcute din Shakespeare de d-l A. Stere, critică semnată I. Botez și foarte bine venită spre a convinge și pe traducător că tot talentul domniei sale se mărginește la o totală lipsă de modestie.

„Scrisori din Paris” semnate Andrei Oțetea”. Este o mare scădere pentru „Viața Românească” proza corespondentului din Paris. După frumoasele și interesante „scrisori” de ordinărie ale d-lui M. Ralea ne pomisim citind sub același titlu banalitățile expuse într-o formă execrabilă. Cităm două exemple din noianul de mutilări a limbii noastre. D-l Oțetea scrie: „Față însă că acest punct de vedere nu erea al națiunii, cum l'a dovedit evoluția secolului XVIII și efectele politice lui Ludovic XIV.”

Punctul e pus de autor și

pentru ca nu cumva să se creadă că a făcut o greșală în construirea frazei, citatul de mai sus formează singur un aliniat în text Dar acel „față însă că” ce-o fi însemnând?

La alt loc găsim: „E un procedeu constant la d-l Bertrand de-a se refuza să-și judece eroul...”

Să îi evolueze oare limba noastră literară la Paris? Ce zice redactorul V. R.?

Numărul 11 al „Gândirii” vine cu aceeași sumară așezare care ne-a obișnuit revista încă dela apariția ei la Cluj.

Pusă în solda Fondației Culturale Principele Carol, publicarea este oarecum desbărată de nevoile la cari ar împinge-o criza tiparului, întrebându-și toată energia numai pentru partea culturală.

D-l TudorVianu aduce justecompletări asupra noulor perspective ale literaturii românești, temă ce a mai fost discutată în coloanele aceleiași reviste.

„Din căile vieții” năvelă de d-l I. Slavici, nu este o relevanță față de trecutul literar al autorului. Ne obișnuisem a-l considera pe d-l Slavici ca literat de valoare și vedem o decepție într-o năvelă care în afară de stil, e prea bazată ca intrigă și care cu totă pretenția psihologică, nu reușește să ne dea decât superficial o luptă sufletească atunci când se prezintă cea mai bună ocazie de a adânci lupta dintre două sentimente prea omenești.

Nuvela ar fi fost recomandabilă pentru un începător.

Versuri iscalite Lucian Blegu, S. Minculescu și I. Pillat.

O admirabilă cronică semnată de d-l Nichifor Crainic, tratează cu apreciable observațiuni asupra conflictului dogmatic dela „Culbul cu Barză”. Nici unul din polemiciștii ce s'au războit în presă pe această temă, nu a pas cu îndemânarea d-lui N. C. chestiunea pe planul ei superior spiritual, trăgând concluzii săbătoare.

Celelalte cronici aduc frumoase contribuții pe teren artistic, dramatic, istoric și cultural. Ele sunt semnate în ordine citării de d-nii Csek, Ion M. Sadoveanu, C. Marinescu, Ivanof și d-l D. Roger Ayermaete, directorul revistei „Lumiere” din Anvers, o instructivă scrioare din Belgia. Cronică marantă—din cele mai interesante.

**

Adevărul literar No. 168” ne pare cam sărac. Remarcabilă ca observațiuni „Piacă” de A. de Herz, ca formă literară proză, D. Reigis, interese.—traducerea din sârbeste a d-lui Băzaria. Traducerile din Michelet fără de gust alere.

Edificatoare pentru figura scriitorului ce a fost E. Caradă, bucată tipărită din „Urta Satului”.

D. Papadopol își urmează seria istoricului epigramei românești și începe un studiu asupra lui Vlahuță ce promite a fi interesant. Cronică literară și dramatică semnată S. arlat Fro-

da. Recenzii juste de d-l G. Băculescu.

D-l Brătescu Voinești publică o scrioare pe care o găsim cel puțin riscată.

D-l Stere continuă critica adusă traducerilor d-lui Mihail Dragomirescu, din Shakespeare. Este curios cum se înșepățosează d-l Stere a se crede singurul „român” în grațiile și bunele intenții ale marelui dramaturg englez. Oferim un exemplu de cum înțelege domnia sa a îndrepta pe d-l M. Dragomirescu. Cităm:

D-l Dragomirescu:

Doi dintre cei mai mandri aștri'n cer Cor occhioi Juliatei să împrumute ca să jucaas-ân locul lor!

D-l Stern îl îndreaptă, după original spune domnia sa:

Doi dintre cele mai frumoase stele din tot cerul. Având treburi, se roagă de ochii ei. Să soapească în steroale lor până se vor întoarce.

Asta vine cum spunea d-l Topârceanu îmi pare, într-o situație similiară. Adică d-l Stern face ca țiganul din poveste care ruzind pe tovarășul lui zicând: Uite mă Lufacerul! în loc de Luceafărul, îl îndreaptă cu autoritate: Nu se zice lufacer, lufiferender se zice!

Decât că noi preferăm traducerea mai departată de text dar mai românească poetică a d-lui Dragomirescu, *treburilor și întoarcerilor* prea prozaice din îndreptarul celui alt.

Petru Bănescu.

O artistă, care poate deveni mare

Cu prilejul Concertului din 20 Februarie 1924

Societatea pentru ocrotirea orfanilor din război a aranjat în seara de 20 Febr. în Aula Honterus, un concert cu concursul artiștilor: Dna *Marioara Moga*, Dșoara *Viorica Bogdan* și Dnii Profesori: *A. Moldrick* și *P. Richter*.

Lume destulă în Aulă, dar... mai încăpăe. Regretabil este însă tocmai că, ceice iubese mult pe artiști și i stia aplauda *Indelung*, au rămas întâmplător toți acasă. Deci aplauze puține.

Dna *Marioara Moga*, a spus celebra „Moartea lui Fulger” de *Coșbuc*. Capodopera marelui defunct a avut în Dna *Moga* interpreta admirabilă, care, deși departe de scenă de alăflă ani, a rămas mereu incorigibilă îndrăgostită de „Thalia”.

Dicțiune fără greș, sinceră căldură, dramatism puternic, nuanșare continuă, — poezia relativ lungă a lui *Coșbuc*, datorită perfecției interpretării, ne-a părut surprinzător de scurtă și-a fost păcat, că tăiat două strofe, de groază să nu ne plictisească.

Dna *Marioara Moga*, care mi-a colaborat odinioară ca protagonistă în turneurile mele artistice, a fost și a rămas: artistă dramatică, în toate fibrele ei.

Di Profesor *Moldrick*, vechiu maestru de violoncel la Iași și București, admirabil tovarăș de turneuri și în același timp extrem de drăguț și amabil ca om — este gata totdeauna să și ofere arta pentru mângăierea orfanilor noștri, — el ne-a cântat întâi Sonata în re major a lui *Valentini* (1690).

Dacă „Grave”, „Alegro” și „Largo” rezistă încă vremii atotcotropitoare, ba par chiar frumoase sub vraja arcușului său fermecat — mi-se pare că „Alegro tempo di Gavotta”, prin continua repetiție a „temei” pare nițel mai anticvat.

Cu atât mai magistrală și cu adevărat clasică este „Elegia” lui *Faurès*, pe care maestrul *Moldrick* a cântat-o divină.

Oricât s-ar părea de lingușitoare comparația, în tonurile lui largi, calde și eufonice, acest violoncelist îmi aducea aminte de mondialul *Casals*.

Eleganta și cocheta „Poloneză de Concert a lui *Popper*” și-a găsit în însuș poisonul *Moldrick*, tâlmăciul pur sânge.

Dna a fost susținut la pian de Di Profesor *P. Richter*, un muzicant de soi, atât de cunoscut și de apreciat în Brașov, încât a-i recunoaște talentul multifariu, ar însemna a cheltui vorbe degeaba. Să mi fie însă în schimb îngăduit ca după înșirarea de sigur prea sumară a prestațiilor acestor maștri consacrați — să pot insista mai mult asupra debutului multfăgăduitor al Dșoarei *Viorica Bogdan*, pe care, încă cu ocazia concertului său din anul trecut, pricepătorii au remarcat drept o individualitate artistică în plină evoluție.

Dșoara *V. Bogdan* este absolventă-premiantă a Conservatorului din București și cu ocazia examenului final, anul trecut, a atras asupra-și atenția marelui *Enescu*, care era față. Mama ei, o femeie la aparență calmă, dar în realitate plină de sentiment și de pasiune Dna *Marioara n. Cristescu* — tatăl ei un învățat meticolos, precis, definitiv în opera lui: regretatul slavist și decan al facultății de litere din București, *Ion Bogdan*.

Pe *Viorica Bogdan*, când o vezi pe podiu, mai degrabă ai socoli-o o slavă, decât Româncă. Pare copila unui Hatman de Cazaci de pe Don.

Motelă, mobilă, cu pielea tran-

sfărie și brațele acoperite de fulgi aurii ca ale „Antelkei” lui *Stenkiewicz* din „Fără Dogmă”, — ea are păr bogat, castaniu și ochii pieziși de un albastru-marin, fosforescenți de inteligență.

Căltă, cultă, ipermodernă în concepții, — această premlantă a Conservatorului bucureștean ne-a făcut anul trecut o promisiune, iar anul acesta ne-a dovedit, că și-a ținut cuvântul.

Ceeace frapează dela început pe oricine, este tușeul ei cu totul special, de-o extremă finețe, pe care-l auzi numai la marii virtuți.

Cântecul ei — veritabil belcanto — este totuși de-o precizie matematică. Nici cel mai accidental ton nu e preterat și nu pierde o cirtă din partea de importanță ce-o are în armonia operii. Ton după ton se înșiră ca perlele, păstrându-și măsura, intensitatea și ritmul, căci pedala, ca o slugă credincioasă care cunoaște toate intențiile și gusturile rafinatei sale stăpâne, îi deserveste nuanșarea continuă.

Dar peste tot, cântecul ei este îmbibat de-un element de pură intelectualitate.

În acest belcanto calculat totuși până în amănunte ca o temă algebrică, se îmbină pasiunea caldă moștenită dela mamă, cu migăleala, extrema răbdare la studiu și judeciul rece, moștenite dela învățatul ei tată.

Este înafară de orice îndolală că *Viorica Bogdan* e individualitatea care caută să impregneze propriul ei suflet operii ce-o execută.

Pianistul care nu strecoară nimic din sufletul său în bucată ce-o cântă, nu este un artist, ei o fășnetă. Ori-câtă mobilitate a degetelor, putere a articulațiilor și brațelor, ori-câtă jonglerie înfinită în tonuri și acorduri ar dovedi cineva, dacă n'are personalitate, rămâne un simplu meșteșugar, un tehnician ce stărnește desigur oarecare admirație pentru dexteritățile sale lipsite totuși de suflet cald și sfânt al adevăratei arte.

După-cum *Dșoara Voileanu*, după o muncă enormă și-a asigurat un tron de suverană în vastul imperiu al lui *Bach*, oșă tînde dșoara *Bogdan* să devie o princesă în împărăția lui *Chopin*.

Cântecul îngrijit și tușeul ei extrem s'a pretat admirabil bucăților selecte brodate pe teme populare ale compozitorului spaniol *Albeniz*, care dăcă pentru unii nu este îndejuns de „modern”, este atât de sentimental, de melodos, de pasional și de o rară delicatețe în structura muzicală a „Sufiei sele spaniole”.

Rise să spun că nici odată nu m'a înșiriat prima impresie ce mi-o făcea veritabilul suflet de artist.

Când am jucat întâia-oraă teatru cu „diletanta” *Marioara Dima*, am sfătuit-o să învețe, c'o să devie cu siguranță o artistă de marcă. Și dacă nu e cunoscută azi în întreagă țară, de vină este exclusiv *Constantin Moga*.

Și știe foarte bine d-l *Simion Mehedinți* ce ingenuă minunată s'a pierdut în *Lucia Bogdan*, care a preferat artei măritișul fericit cu un austriac din Gratz.

Când am văzut întâia-oraă pe *Ion Manolescu* într'un rolșor de un sfer de ceas, la școală, la Conservator, i-am șoptit lui *N. Băilă*, la ureche:

— Asta o să devie un mare „actor”. Și s'a făcut.

Aproape în contra voinței părinților, am trimis pe *Aca Bar-*

bu, la Viena. Azi, firește, nu regretă nici părinții ei, nici noi. Iar acumă îmi permit să Vă spun, că *Viorica Bogdan* va deveni o mare artistă, dacă... (o, de n'ar mai fi în lume vorba asta fatală!)... dacă va munci încă vr'un an-doi sub conducerea profesorei sale dela *București* și dacă, pe urmă, înțeleptul Ministru al artelor d-l *A. Lăpedatu* — elevul și paremi se secretarul de odinioară al regretatului său profesor *I. Bogdan* — îi va asigura, din bună-vreme, o bursă pentru străinătate.

Dar chiar lipsit de orice sprijin oficial sau particular; chiar în ciuda mizeriei infinite, talentul adevărat, mai curând sau mai târziu, — răzbește.

A. P. Bănuț.

Prefectura Poliției Brașov, Serviciul administrativ.

No. 539—1924

Copie.

23 Februarie.

Publicațiune.

În baza art. 74—85 din regulamentul asupra legeri rechizițiilor publicată în „Monitorul Oficial” No. 112 din 23 August 1922, se aduce la cunoștința tuturor persoanelor înscrise pe tabelele de recensământ ce s'a efectuat în luna Februarie a. c. de către Comisiunile mixte de recensământ, că *inspectarea și clasarea carilor și vehiculelor* înscrise pe tabele, se va efectua în orașul Brașov, de către comisiunea militară în zilele de 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 și 14 Martie 1924, la *oborul de vile*, afară de suburbiile Dârste, Timișul de sus, Timișul de jos și Predealul aparținător județului Brașov, pentru care operațiunile de mai sus se vor efectua pe câmpul din Dârste în fața Comisariatului de poliție la data arătată mai jos.

Prin urmare toți proprietarii de cai și vehicule (care, căruțe, trăsură pe arcuri și biciclete) cari au fost înscrși pe tabele XX, sunt obligați a se prezenta în persoană cu toți caii și vehiculele înscrise pe tabele, în zilele fixate mai jos la *orele 8 a. m.* după cum urmează:

În ziua de 7 Martie a. c. Circ. Ia *Centru* și Circ. II a *Blumăna*.

În ziua de 8 Martie a. c. Circ. III a *Brașovechi*.

În ziua de 9 Martie a. c. IV a *Scheia, Varte, Poiană și Tâmpa*.

În ziua de 10 și 11 Martie a. c. Circ. V a *Stupini și Fabrica de zahăr Bod*.

În ziua de 12 Martie a. c. Circ. VI a. *Dârste cu Timișul de jos, de sus și Predealul* aparținător județului Brașov. Pentru această inspectare va avea loc în suburbia Dârste, pe câmpul din fața Comisariatului de poliție.

În ziua de 14 Martie a. c. la obor se vor prezenta toți acei *râmași neprezentați*.

Cei ce nu se vor supune acestor dispozițiuni vor fi pedepsiți conform legeri

Se aduce la cunoștința generală că această lucrare fiind periodică anuală nu atrage după sine și rechiziționarea animalelor imediat. Rechizițiunea se va face numai în caz de mobilizare.

Prefectul Poliției (ss) *C. Dumitrescu*.

p. conformitate *Indescifrabil*.

Șeful serviciului (ss) *I. Toma*.

No. 2516—1924

cons. orăș.

Publicațiune.

Spre știința tinerilor cari urmează a se prezenta în fața Consiliului de recrutare a clasei anului 1925.

În vederea recrutării tinerilor din clasa anului 1925 (născuți 1903 și amânați din anii precedenți) care va avea loc în orașul Brașov la 13—17 Aprilie 1924, se provoacă a se prezenta în zilele dela 8 până la 12 Martie 1924 i. o. *Primăria orașului secția militară Str. Porțu No. 63 etajul II, camera 8*, pentru a li se da informațiunile necesare; toți tinerii cari doresc a invoca unul din următoarele drepturi ce li se poate acorda în conformitate cu legea de recrutare:

a) Dispense de serviciul militar, susținerea familiei.

b) Amânare de serviciul militar pe motivul unui trate sub drapel.

c) A face armata cu termen redus conf. art. 52—53 din legea recrutării.

d) A face serviciul cu calul propriu, călare cu schimbul.

e) Suditența (Cetățenia) streină f) Tinerii dispensați de serviciul militar ca susținători de familie cari posedă certificatele de dispensă și încă n'au 3 vize pe ele, ei le vor aduce cu sine și le vor preda pentru a li se face viza pentru menținerea dispensei.

Tinerii cari se află în străinătate deși eventual vor fi recrutați acolo, este absolut necesar, în interesul propriu, ca ei să fie reprezentați prin părinții sau rudele lor.

Tinerii amânați pentru debilitate sau alte infirmități, dispensați medical și ca susținători de familie vor prezenta și recepisele de plata taxei militare pentru tot timpul amânării sau dispensei.

Se atrage atențiunea că acei ce nu vor invoca drepturile lor și nu vor proba cu acte în timpul cât Consiliul de recrutare operează, ei le vor pierde pentru totdeauna nemai putând reveni.

Brașov, la 26 Februarie 1924.

Consiliul orășenesc.

253 1—2

No. 156—1924 secr.

Publicațiune.

Comuna Purcăreni, arăndează prin licitațiune publică orală, în localul primăriei, în ziua de 29 Martie 1924, orele 10 a. m. pe timpul dela 1 Aprilie 1924 până la 31 Decembrie 1927, cariera de piatră de var, ce se află situată la o distanță de 1 km. de comună.

Prețul de strigare 7000 Lei, arendă anuală.

Licitanții vor depune 10% vadiu din prețul de strigare.

Condițiunile și alte amănunte se pot afla la secretariatul comunei.

Purcăreni, 21 Februarie 1924.

G. Tigoi *D. Grama*

primar. notar.

251 1—1

De vânzare.

Mobilă nouă, modernă, pentru dormitor și sufragerie. Informațiuni la Firma *Litzler și Zink*, tâmplar, Str. *Mihail Weiss* No. 11. Brașov. 245 3—3

Contra-guturailui o spălatură KAISER-BORAX. Iți aduce în timp scurt o alinare. 2—0

Societatea Junilor Roșiori.

Convocare.

Societatea Junilor Roșiori din Brașov-Schei, în conformitate cu § 13 din statute, își va ținea

Adunarea generală ordinară

în ziua de 16 Martie st. n. 1924 la ora 2 p. m. în localul Societății „Lumina”, cu următoarea ordine de zi:

1. Raportul general.
2. Raportul casierului.
3. Raportul comisiunii examinătoare esmisă din adunarea generală și votarea bugetului pentru anul 1925.
4. Darea absolutorului vechiului comitet.
5. Alegerea noului comitet.
6. Alegerea șergilor pentru paști.
7. Propuneri prezentate președintelui în scris cu 8 zile înainte de adunarea generală.

N. Spudercu *I. Irimie*
președinte. secretar.

NOTĂ. Conform § 10, drept de vot în adunarea generală au numai membrii cari nu sunt în restanță cu taxele. 1—2

No. 356—1924.

Cons. orăș.

Publicațiune.

Pe baza §-lui 50 al Art. de lege XII. din anul 1924, și în sensul ordinului Ministerului toți proprietarii grădiniilor se fac atenți, că în interesul public sunt obligați a curăți arborii (pomi fructiferi) și tufele lor înainte de încolțirea mugurilor arborilor, însă până cel mai târziu la 20 Martie a. c. de omizile stricacioase, respective de cuiburile de omizi și de ouăle de fluturi și a le arde aceste omizi ș. a. strânse.

Executarea acestei obligațiuni se va controla și omisiunile se vor pedepsi strict conform legii Brașov, la 23 Februarie 1924.

Consiliul orășenesc.
250 1—1

No. 1140—923 secr.

Publicațiune.

În conformitate cu aprobarea Ministerului de Interne, ord. No. 89176—923 se aduce la cunoștința generală, că se scot la licitație cu oferte închise:

Lucrările necesare pentru repararea clădirilor comunale din Purcăreni și anume: Casa comunală, locuința notarului și cărciuma comunală.

Valoarea de pe deviz este de Lei 148000.

Licitatiunea se va ținea la primăria comunală din Purcăreni în ziua de 29 Martie 1924 ora 11 a. m.

Invităm pe toți aceia cari doresc a lua parte la licitație să-și înainteze la primărie ofertele întocmite, conform prevederilor legeri contabilității publice art. 72—85, până la ora 10 a zilei fixate.

Concurenții vor depune o garanție de 5% din valoarea de pe deviz.

Condițiunile mai detaliate se pot vedea la primărie în orele de serviciu.

Supraoferte și oferte întârziate nu se primesc.

Purcăreni, 23 Februarie 1924.

D. Grama *G. Tigoi*

notar. primar.

252 1—1

Coprol este purgativul cel mai plăcut în ciocolada cea mai fină.

Se găsește la toate farmaciile. 2—0

Laboratorul LEO.

Dresda-Ghimbav 8—10

Dinții devin perfect albi și se mențin sănătoși prin întrebuințarea permanentă de

Chlorodont

Reprezentant:

„CHEMOSANA”

Brașov, Str. Nouă No. 27.

ULTIMA ORA

Tratatul dintre România și Rusia

București, 1 Martie. Guvernul a numit în delegație, pentru tratativele ce urmează să aibă loc peste câteva zile cu Sovietele la Viena pe d-nii Langa Răscanu, ministru plenipotențiar, Dr. Drăghiceanu senator, Mircea Djuvara, deputat. E probabil că d-nii Păntea, dr. Cazacu și Chriban vor înlocui delegații oficiali. Pe lângă delegații oficiali guvernul va desemna și o serie de experți tehnici pentru examinarea amănunțită a chestiunilor ce vor fi puse în discuție.

Eri, membrii delegației s'au întrunit în conferință la ministerul de externe, sub președinția d-lui ministru I. G. Duca. La conferință au luat parte și d-nii: Vintilă Brătianu, ministru de finanțe, generalul Munteanu și reprezentanții ai Casei de Depuneri și Serviciului Maritim Român. Conferința s'a ocupat de chestiunile care vor fi discutate la conferința dela Viena.

Ziarele vieneze află dela reprezentantul rus din Viena, că delegația rusească care va trata cu delegația românească, se compune din comisarul ucrainian, Manniski ca președinte și din reprezentantul Rusiei la Viena d-l Levitski precum și din d-nii Lorenz, reprezentantul rus la Corno și Serebriacov.

Crimele dela Durostor

București, 1 Martie. În ședința de ieri a Camerei dep. naționalist dr. Victor Deleanu a făcut următoarea comunicare:

La sfârșitul lunii Decembrie 1923, parchetul tribunalului Durostor a fost informat prin un denunț semnificativ că cinci cetățeni români din comuna Astotechii au fost arestați, maltratați, arși de vii și omorâți, infracțiuni ce cad sub prevederile articolelor 225, 226, 227, 232 din codul penal.

La aceeași epocă, parchetul general al Curții de apel din Constanța a primit un denunț identic.

A urmat o anchetă la fața locului, făcută de procurorul tribunalului Durostor și de un comitet de comisar regal, delegat de consiliul de război al diviziei a nouă, pentru că faptele s'ar fi petrecut în zona stărei de asediu, ceea ce este inexact.

Rezultatul anchetei a fost expediat la 23 Ianuarie 1924, cu un curier special d-lui procuror general al curții de apel din Constanța, care la rândul său l'a expediat, cu tot dosarul, ministerului de justiție.

După o lună de zile s'a aflat din comunicatul dat de un alt ministru decât cel de justiție că autoritățile civile n'au nici o vină în infracțiunile penale au fost comise de militari și că prin urmare dosarul în cauză a fost deferit organelor judiciare militare.

Am onoare a întreba pe d-l ministru de justiție și de război dacă domeniile lor pot admite o atât de flagrantă încălcare a legilor.

Conform art. 44 și 45 din procedura penală, din momentul ce denunțul arată că sunt complici civili, nimeni nu este în drept a plasa afacerea sau ași declina competența, în afară de judecătorul de instrucție al tribunalului, de unde a primit ancheta.

Ceva mai mult: Actele dresate de organele civile, cu ocazia primelor cercetări, nu pot deferite jurisdicțiilor excepționale decât în urma unei ordonanțe de zi, dată de judecătorul de instrucție.

Dispozițiunile clare din procedura penală sunt confirmate de art. 72 din codul de justiție militară și de deciziunea înalței Curți de casție, secția II, numărul 1830 din 19 Iunie 1915.

În specie afacerea, în ce privește culpa sau complicitatea civililor a fost plasată de procurorul general al Curții din Constanța sau ministerului de justiție, care s'a substituit, prin abuz, organelor investite de lege

cu competența necesară și care au înaintat dosarul cu dela sine putere, unor instanțe excepționale.

De aceea rog pe d-nii miniștri de justiție și de război să binevoiască a dispune ca a-facerea să urmeze cursul ei legal. Altmintre mă voi uita vedea sil să anunț o interpelare, punând sub adevărată lumină, ororile comise la Astotechii de către organele militare, cu știința și cu concursul organelor administrative civile.

Dela frații din Jugoslavia Chestia școlară-bisericească. Politice.

Organul Partidului Național român din Jugoslavia „Graiul Românesc” publică următoarele:

Cum am anunțat rândul trecut la Beograd sunt două comisii venite din București, pentru regularea unor chestiuni de mare însemnătate pentru noi, pentru regularea școlară-bisericească și comunicația dealungul graniței. Pe noi cei mai interesați, nimeni nu ne cheamă na ne întreabă. Cera ce știm, cetim numai prin ziarle d-ni Beograd. Se decide de soarta noastră fără noi. Cetim, că nu pot ajunge la înțelegere comisiile, dar nu știm din ce motive, alina însă atât, că delegatul român d-l dr. Ionescu a plecat la București fără nici un rezultat. Pe noi ne doare, că am ajuns să fim între locan și locovală. Așa de exemplu: ziarle din Beograd dar chiar și politicienii mari sunt supărați foc, pentru că au fost atacati de ziarle opoziționale din România în frunte cu ziarul „Adevărul” pentru cauza pământurilor expropriate și aici și dincolo în România.

Ni se spune că dacă statul românesc expropriează în întregime pământurile bisericilor sârbești din România și ale supușilor sârbi, cari au averi în România, atunci să nu ne așteptăm ca averile bisericilor și satelor noastre să fie cumpărate.

Pe noi ne doare, că nici pe acest teren vital nu pot ajunge la înțelegere întreaga aceste două state aliate și vecine, ne doare cu atât mai mult, pentru că noi avem să ispășim greșelile și păcatele altora, pentru care nu noi suntem răspunzători.

Not credem, că dacă pentru soluționarea acestor chestiuni ar fi chemat și deoparte și de alta omenii cunoscuți și aproape ai chestiunilor și intereselor, ce mult s'ar fi ajuns în cel mai

MARELE INCENDIU DIN GARA BRAȘOV

Arderea magaziei de mărfuri.
Pagube de mai multe milioane.

După atâtea incendii, pe cari le-am înregistrat în timpul din urmă la diferite gări și întreprinde ele statului, a ajuns să-și aibă, durere, și Brașovul catastrofa sa prin distrugerea completă a marelui magazin de mărfuri și colete din gară.

Alarma.

Alături seara pe la orele 8 1/2, populația orașului a fost alarmată de suetele stridente ale gornștilor-pompieri, cari anunțau un mare incendiu. Cei-țelșii alarmoși eșind pe străzi sau oprindu-se în drumul lor spre casă observă în direcția gării o roșeață, care se întindea din ce în ce tot mai mult luminând firmamentul. În curând se aia, că un mare incendiu a izbucnit la una din megeziile gării. Mulți alergară la gară cu deosebire din suburbiile apropiate, ca să asiste la grozavul spectacol.

Amănunte.

Focul a fost observat la câteva minute după orele 8 de către magazinerul Pap dela Banca de credit. Din secția de pradere a magaziei de mărfuri făneau numeroase limbi de foc. Alergând la fața locului nu găsi nici un paznic, deși magazia avea să fie neîntrerupt păzită.

Reintors în biroul său la telefonat poliției și reintors din nou la locul dezastrului a încercat să stingă focul cu un aparat „minimax”, care se dovedi însă de prea slab față de focul, care în urma puternicului vânt se lărise tot mai mult.

Pânăce să sosească la fața locului armata și pompierii, întreaga magazie era învăluită de flăcări, cari începeau se amenințe edificiul economatului, birourile vămii și diversele garnituri de vagoane cu mărfuri de pe linile mai apropiate.

Ne mai putându-se nimic salva din magazie, s'au depus toate stăruirile pentru localizarea incendiului și pentru a scoate 3 vagoane încărcate cu vite, vreo 8 cisterne cu benzină și 3 vagoane cu explozibile, din raionul incendiului. Această a și succed în partea cea mai mare, căzând pradă incendiului numai două vagoane, unul cu colete iar altul cu mașini și ceva benzină, care explodând a alimentat și mai mult incendiul.

În cele din urmă cetră miezul nopții incendiul a fost localizat de personalul ceferist, cu ajutorul a două mașini, a soldaților și de pompieri, cari ca de obicei au sosit cu mare întârziere la locul dezastrului.

Pagubele.

După informațiile pe cari le deținem, magazia arsă, care avea o lungime de aproximativ 200 metri, a fost înscă de fel de fel de mărfuri: articole de manufactură, fier, bonbonărie, celuloză, sticle, unșori, săpunuri, in, cucuruz, farmaceutice, cafea, urz, etc. etc. În magazie erau depozitate peste 10 vagoane cu mărfuri. Contrar celor susținute de ziarul „Kr. Zeitung” putem afirma că registrele magaziei n'au ars, putându-se astfel stabili toate mărfurile depozitate.

O parte din mărfurile depozitate din edificiul economatului, amenințat de incendiu fiind scoase și plasate în liber au dat prilej ca unii indivizi profitând de învălmășală să și le însușească sau să le celce în picicioare.

Pagubele se urcă la mai multe milioane lei și privesc căile ferate. Autoritățile eșite la fața locului au început ancheta. Au fost arestați păzitorii, supraveghetorul precum și câțiva indivizi, cari au fost surprinși asupra faptului. După informațiile pe cari le deținem din loc competent rezultă până acum cel puțin, că nu e la mijloc o mână criminală. Se crede că incendiul a fost produs de spargerea unei lămpi cu petrol, care ardea în magazin, sau din neglijența cuiva, care a aruncat poate un muc de țigare sau un chibrit în apropiere, vântul puternic fiind prilemic acestei împrejurări. Ancheta continuă.

Din partea biroului de expediție ni se comunică că pe ziua de ieri a fost sistată expediția coletelor. Începând de azi începe operațiune se va face de către organele CFR, la depozitul No. 8 al Societății de transporturi.

Din Dej se anunță, că subprefectul Gheorghe Ciupe a fost de titut din post și că s'a pornit împotriva sa cercetare disciplinară.

INFORMAȚIUNI

„Colmniatori țării”. Cetim în „Universul”:

„Articolul „Colmniatori țării”, publicat în No. 45 al ziarului nostru, sub semnătura „Un inginer român” a provocat discuțiuni și în parlament și în opinia publică.

Articolul n-er a fost adus de d-l ing. Hoiescu, care și-a luat răspunderea.

Comisia pentru înfrânarea speculei din Cluj, făcând eri o razie pe piața Clujului, a confiscat 12.000 ouă, cari au fost apoi puse în vânzare stabilindu-se prețul unui ou cu 1 leu 50 bani.

Cine moștenește pe Wilson. Ziarul „Petit Journal” anunță din Washington, că regretatul președinte Wilson a testat întreaga sa avere în sumă de 225.000 dolari soției sale, cu excepția unei rente anuale de 2500 dolari, care revine fiicei sale până când se va mărita.

D-l Ioan Candrea consilier la Curtea de apel, a fost numit notar public la Oradea-mare în locul decedatului său cumnat Dr. Ioan Buna.

Doamna Aurelia Cionca, măritară Pipoș, renumita noastră pianistă își va începe cu ziua de luni, 3 Martie, turneul artistic prin orașele mai de seamă din Ardeal și Bucovina, începând cu Sibiu.

Știri mărunte. Un incendiu a distrus eri fabrica de parafină „Gut și fiul” din Satu-mare.

— La Oradea-mare a fost arestat fostul șef al siguranței din Târgul Mureș, Mihail Dumitru, fiind reclamat pentru fraude.

— Mai multe depozite ale ferăstrăului „Întreprinderi de lemne și mărfuri” din Toplița română au căzut pradă incendiului.

Reprezentațiuni de operetă. Societatea corală germană „Kronstädter D. Liederkranz” va reprezenta în sala Redutel două operete: Daminecă în 2 Martie opereta „Der Vogelhäudler” (Păsărarul) și Sâmbătă în 8 Martie opereta „Der fidele Bayer”

Baiul Crucii roșii. Ca complementare a raportului nostru din numărul trecut mai comunicăm că schița de decorație a fost executată de d-na Valeria dr. Bentea și pictată în acvarele pe pânza în motivele noastre naționale de d-na Valeria dr. Beșia, de d-l colonel Igeățescu comandantul Școlii de subofitieri, și de d-l profesor Constanțiu, împreună cu elevii din Școala profesională.

În partea cea mai frumoasă a orașului o vila mare cu 17000 mtr. □ grădină, foarte potrivită pentru sanatoriu sau întreprinderi, imediat de ocupat o locuință și ieftin de vânzare în Birmania o casă familiară cu 3 camere și bucătărie 220000 Lei.

O bodegă bine cercetată din cauza plecării imediat de închiriat.

10 minute departo dela centrul orașului o casă familiară nouă, imediat de ocupat cu 3 camere, bucătărie și dependințe ieftin de vânzare.

M. Eriadman
255 1-1 Str. Castelului 47.

Cețiți și răspândiți:
„Gazeta Transilvaniei” cel mai vechi ziar românesc

GR. RAUL STRA-TIN, avocat. Pledgează și în fața instanțelor militare. Brașov, Strada Perței 68. 10-0

Saxonia No. 2049.

ECONOMISII

20%

la cumpărarea de: haine de dame, stoffe de paltoane, haine de bărbați, Erister, stoffe pentru pantalonii și lăsturi.

Accesorii pentru confecționarea costumelor.
Costume de bărbați — Raglane — costume de copii.
Chiffone prima și ciorapi ajur;

LA FIRMA
„TEXTILA”
Strada Lungă 201.
205 R-8